

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 100

číslo: 14

5. dubna 2020

Cena: 8 Kč

Sempervivum

aneb nelézání cest k životu v nových podmínkách

Tímto latinským názvem je označen sukulent česky zvaný netřesk. K životu mu prý stačí jen pár kapek deště a trochu hlíny. Nevadí mu ani sucho ani mráz. Díky tomu je počítán mezi jednu z nejpřízpusobivějších a nejvytrvalejších rostlin na světě.

V současnosti čelíme nebyvalým změnám našeho životního rytmu. Omezení pohybu a kontaktů s našimi blízkými na minimum. Globálně čelíme nejen právě probíhající pandemii, ale též suchu a změnám počasí a možná i podnebí. Svět se mění také tzv. 4. digitální (průmyslovou) revolucí, kvůli níž má odhadem zaniknout v naší zemi 400 000 pracovních míst. Náš malý i velký svět se otfárá v základech. A mnohé nás to přivádí do nejistoty, která je pak příčinou nejrůznějších strachů. Protože nové nemusí vždy znamenat lepší. Písmo nás nicméně učí, že nové bude jednoznačně lepší; je však důležité, na jakém základě a s čím je spojeno: ve 2. Korintským čteme: „Co je staré, pomínulo, hle, je tu nové!“ Důležitá je však právě vazba tohoto výroku. Danému zvolání předchází věta: „Kdo je v Kristu, je nové stvoření.“ (2 K 5,17) A možná vám rezonuje tento výrok i s textem Janova Zjevení, kde čteme o novém nebi a nové zemi: „neboť co bylo, pomínulo.“ Opět ale je potřeba vědět, na co tento text navazuje: „Hle, přibyték Boží uprostřed lidí, Bůh bude přebývat mezi nimi a oni budou jeho lid, on sám jejich Bůh bude s nimi a setře jim každou slzu z očí. A smrti už nebude, nářku už nebude – neboť co bylo, pomínulo.“ (Zj 21,3-4)

Rázem se do naší časnosti promítá ona vertikála věčnosti. A to nejen pro čas posledního soudu, ale i pro tento čas nám zde daný. V Kristu jsme nové stvoření a nejen ze Zjevení Janova víme, kam nás Kristus vede. Tam, kde bude sám Bůh s námi a bude stírat každou slzu z očí, kde nebude smrti ani nářku. A že je

s námi stále, každý den, víme z jeho ujištění: „Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku“ (Mt 28,20b), jak říká po svém vzkříšení učedníkům v Galileji.

A opět do třetice si uveďme kontext těchto Ježíšových slov: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi, jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtěte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a učte je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ (Mt 28,18-20)

Navzdory všem změnám a omezením našich životů můžeme žít v naději, pokoji a radosti. Současně ale také jako učedníci Kristovi máme nést tuto pochodeň víry, naděje a lásky všem kolem nás, aby i oni byli vyvedeni z beznaděje a obav. Každý den dostáváme novou šanci vyjít ze sebe v lásce k druhému. V lásce, která není jen citem, ale projevuje se účinnou pomocí všude tam, kde je potřeba, a to i když máme pocit, že nám samotným nezbývají síly.

Buďme jako ten netřesk, který se dokáže přizpůsobit nepříznivé situaci a k životu mnoho nepotřebuje. Když se nemůžeme stykat osobně, využijme moderní techniky pro naši komunikaci v rodině i ve sboru. Když nám hrozí nedostatek vody, sbíráme jako naše babičky dešťovku a naučme se vodou opět šetřit; když už pijeme (mikro) plasty i ve vodě, vyřaďme a nahraďme postupně plasty k jednorázovému použití; když se nás má dotknout digitální revoluce, hledejme již nyní, kde bychom mohli svou novou práci pomoci k blahu celé společnosti či i jednoho jedince.

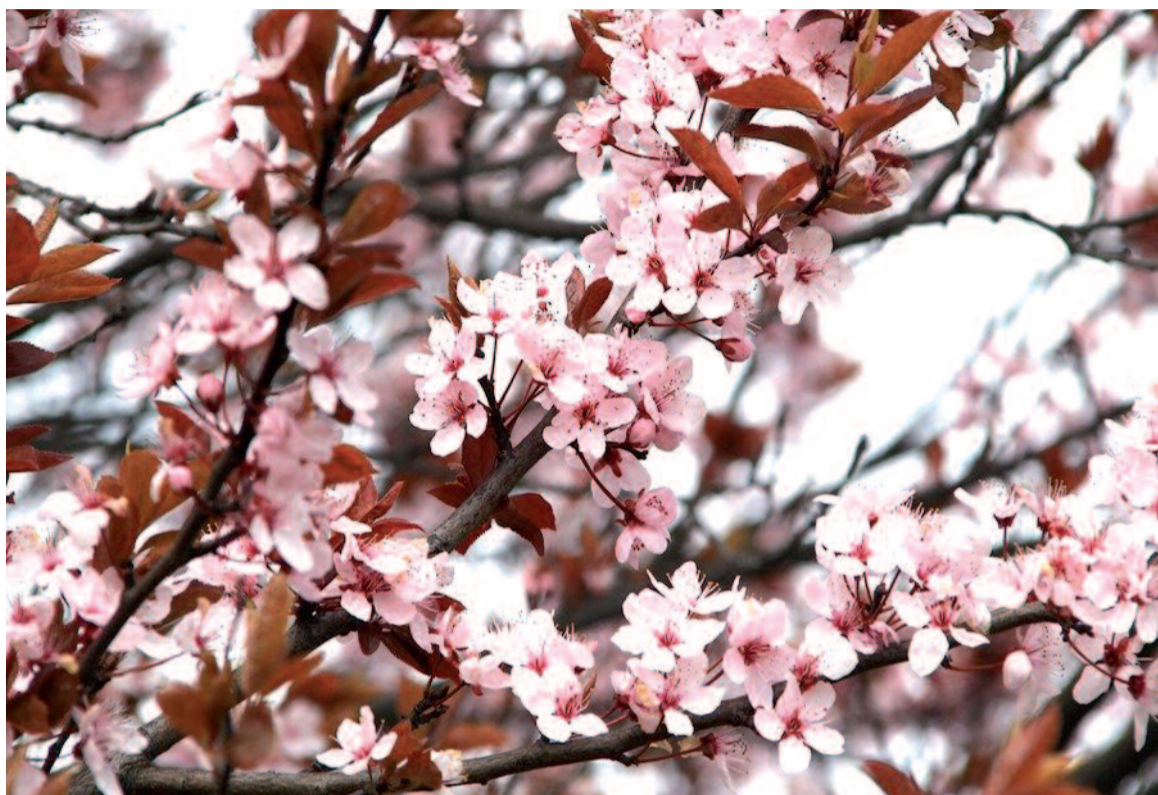
A v inspiraci latinským názvem netřesku: sempervivum hledejme vždy to nové ve vztahu s Kristem, neboť jedině s ním a v něm máme naději na sempervivum – život věčný.

Hana Tonzarová

Psali jsme před sto lety

Z Německého Brodu. Čtrnáct dní šval hradecký klerikální tisk proti dru. K. Farskému, který slíbil přijetí do Něm. Brodu a uspořádati zde nejen přednášku, nýbrž i českou mši svatou. Místní pracovníci pro církev čl. požádali za příčinou umožnění české bohoslužby o propůjčení místního klášterního kostela, jehož užívá výhradně jen žactvo gymnasia k bohoslužbám. Ale p. katecheta Sobotka prý prohlásil, že by vícekrát nevstoupil do kostela, v němž by se konaly kacířské bohoslužby, a ujišťováno, že ani bohoslužebných potřeb nehodlá k dispozici ponechat. A když zemská školní rada jako příslušný úřad ničeho nenamítala proti českým bohoslužbám v gymnasiálním kostele, podal hradecký bisk. Doubrava protest proti tomu samému ministerstvu vyučování, které arci nemůže věc takového významu řešit jen obratem ruky (...). Proto je protest asi dosud nevyřízen. Dr. Farský vzav všechna bohoslužebná roucha i kalich s sebou, přijel v sobotu 27. března do N. Brodu. (...) Obecenstvo plnicí místní divadelní sál (...) trpělivě vytrvalo, až řečník dojel a s nadšením vyslecho jeho klidnou přednášku. Výzva řečníkova, že do 8. ledna 1921, kdy se bude roční založení církve čl. současně s pětistým výročí dobýti N. Brodu vojskem Žižkovým a jeho počestění, - že do toho dne musí být nejen místní gymnasiální, nýbrž i děkanský

Dokončení na str. 4

Květná neděle

svátky. Z dějin Božího lidu Izraele víme, že se tento lid dostával velmi často do zajetí okolních velmocí. Tehdejší proroci – Izaiáš, Zachariáš a další – utěšovali lid příslibem příchodu vítězného krále, který sejme otrocké jho a lid vysvobodí, aby mohl žít svobodně a hlavně aby mohl ve své zemi uctívat Hospodina. V roce 538 před Kristem byl tímto osvobozujícím králem perský král Kyros, který zlomil tehdejší babylonskou nadvládu nad okolními národy a umožnil Židům návrat do staré vlasti. Přesto zůstávaly v povědomí lidu tužby po králi, který by zajistil zemi bezpečí a sjednotil lid Izraele jako Hospodinův lid.

Verše z proroka Zachariáše, které jsou tradičně čteny právě na Květnou neděli, ukazují, jaké atributy bude mít vytožený král. „Hle, přichází k tobě tvůj král, spravedlivý a spásu nesoucí, chudý, pokořený, jede na oslu, oslím mláděti.“ Pán Ježíš toto proroctví záměrně naplňuje. Přijíždí do Jeruzaléma na oslu jako pokorný, tichý král podle proroctví Zachariáše. Rozhodl se dát najevo, že On je skutečně tím králem a zachránce, kterého zaslíboval prorok. V té době byl už po celé zemi znám – vyvolával úžas svými kázáními a zejména mocí, která vyháňala z lidí nemoce, usmiřovala lidi ve svárech, odpouštěla kajícím a dávala energii a životní obrat těm, kdo v něm uvěřili. Nebylo tedy divu, že všemu lidu známý Ježíš vzbudil emoce a nadšení, které vyznívalo v provolávání slávy „Hosanna na výsostech, požehnaný, jenž přichází ve jménu Hospodinově.“ Pán Ježíš se těmto ovacím nebránil – bylo to poprvé a naposled. On jediný v té chvíli ví, že jsou jeho dny sečteny a že ho čeká ponížení, utrpení a smrt. Když se Ježíš za několik dnů místopředsedou Pilát ptal, jaký je král, dostal odpověď: „Mé království není z tohoto světa.“ Pilát tomu tehdy nerozuměl a tomuto Ježíšovu vyznání nerozuměli ani jeho učedníci. A buďme upřímní – ani my nerozumíme zcela tomuto Ježíšovu výroku. Snad jsou ta slova pochopitelnější, když slovo království vyměníme za slovo vláda. Ano, Ježíš touží vládnout – tehdy i dnes. Jeho vláda se týká všech zemí světa a všech lidí na světě. Ježíšova vláda – však v tomto světě nemá jiné teritorium, jiné přijetí, než je lidské srdce.

Ježíš chce v našich srdcích kralovat, chce jako udatný rek – jak je též nazýván u proroků – bojovat proti všemu, co tam zasévá naše pýcha, sobectví, lež, přetvářka... A touží v našich srdcích probouzet hluboké poznání Boha a jeho vůle. Kdo se jí ochotně podřídí, pozná moc Boží lásky darující pravý a čistý život.

Ptejme se v kajícím zamyšlení: kolik místa vyhrazujeme v našem srdci Ježíšově vládě? Dovolujeme Ježíši, aby jednal za nás? Aby on sám řídil naše kroky, aby se skrze nás potkával s našimi bližními, takže oni poznají, že to nejsme my, ale Ježíš sám v nás a mezi námi?

Příběh Ježíšova slavného vjezdu do Jeruzaléma končí, dá se říci, skoro neslavně. Nikdo se ho nepokouší přivést k nějakým gestům a činům, které by přislíbily, že bere vážně provolávání slávy a že bude dál v tom smyslu jednat. Mnozí ze zástupu včetně učedníků si pomysleli – Ježíš selhal, není tím, koho bychom si přáli, a proto pro nás nic neznamena. A bylo jich asi docela maloučko, kteří v Ježíši poznali, že je poslaný od Boha a že vše, co činí, je Boží vůle a plán pro záchranu všech lidí.

A tak je tomu posud – Ježíš byl a posud zůstává přijímán vždycky menšinou v lidské společnosti. A to i přesto, že v minulosti do církve patřili prakticky všichni lidé.

Dnes, kdy se lidé mohou svobodně rozhodnout pro víru, tvoří Ježíšovi učedníci a učednice opravdu menšinu. Ale to neznamena, že Ježíšovo království, jeho vláda se ze světa vytratila a vytrácí. Ježíš jako král má stále na světě svůj lid, „svě věrně poddané“, kteří své občanství v jeho království přijímají dobrovolně. A to jsme my – křesťané na celém světě.

Pokud je Ježíš naším králem, pak to není se světem tak zlé, protože my jsme ti, kdo mohou jednat slovem i skutkem v jeho jménu. Pán Ježíš nás potřebuje, aby přinášel lidem spásu. Skrze naše ruce, naši práci, naše vnímavé srdce chce udělat svět lidštějším. Pomáhejme mu ze všech svých slabých sil a on se nám královsky odmění. Amen.

Josef Špak,

zamyšlení z r. 2017 nad texty Iz 50,4-7, Za 9,9 a Mt 21,1-9

Přispějte autorsky do kalendáře Blahoslav 2021

Přípravné práce na kalendáři Blahoslav 2021 již začaly, a tak hledáme zajímavé autory především z řad naší církve, kteří by přispěli svými prozaickými texty - vzpomínkami, svědectvím, vyprávěním, povídkami nebo popularizujícími pohledy na otázky věroučné a církevní (rozsah 1-2 stránky). Těšíme se ovšem také na příspěvky básnické. Termín uzávěrky přijímání textů je do konce dubna 2020. Zasiľte je, prosím, na adresu olga.nytrova@seznam.cz. Děkujeme vám. Na spolupráci se těší editorka kalendáře

Olga Nytrová

Za bratrem Josefem Klikarem

V úterý 2. 3. 2020 jsme se v náhodském Husově sboru rozloučili se skromným člověkem, věrným dělníkem na vinici Páně, skvělým varhaníkem bratrem Josefem Klikarem a poděkovali jsme mu za šedesátiletou varhanickou službu.

Byl odvolán z tohoto pozemského života po těžké chorobě a takto vysvobozen z bolesti a trápení 21. 2. v hospici Anežky České v Červeném Kostelci ve věku nedožitých 76 let. Podle svědectví těch, kteří jej v posledních dnech navštívili, se smrti nebál, věřil, že se za jedním prchavým okamžikem posledního vydechnutí otevírá nový prostor v novém životě, který pro své věrné udílí náš Pán. A br. Josef, jak dosvědčili v promluvě Zdeněk Kovalčík na text z Matoušova evangelia (Mt 11, 28-30) a také v krásné

osobní vzpomínce ses. Alena Naimanová, byl jemu věrný ve svém životě v práci i poctivé služebnosti. Br. Klikar se narodil 15. 6. 1944 v Náchodě. Už v dětství projevoval velké hudební nadání a navštěvoval soukromé hodiny klavíru u paní učitelky Nemastové. Nebylo to jen tak. Jeho učitelka mu často říkala: „Pepičku, přines uhlí, Pepičku, skoč do města a nakup mi. A pak si zahráme.“ V r. 1959, když bylo Josefovi 15 roků, ho oslovil farář br. Luděk Kocián. „Pepičku, hraješ krásně na klavír, což abys hrál při

bohoslužbách na varhany?“ On tuto nabídku přijal, cvičil a vypracoval se ve skvělého varhaníka. A hrál ochotně nejen v Náchodě, ale i v našich okolních sborech. Na začátku 90. let byl zdrcen ze zkázy nově přestavených varhan do podoby úžasného mechanického nástroje, které někdo neznámý zapálil. Věnoval pak mnoho ze svého volného času na čištění i rekonstrukci nástroje. K milované nástroji usedal o nedělích a svátcích, ve volných chvílích – jak říkával – si chodil jen tak pře-

hrávat. Po vyučení a vojenské službě pracoval br. Josef na železnici, obsluhoval výhybky a závory při vjezdu do nádraží v třisměnném provozu, vždy spolehlivě. Po odchodu svého otce pečoval obětavě šest let o těžce nemocnou maminku, která byla upoutaná na lůžko. Po odchodu do důchodu rád cestoval s přáteli nebo jen tak sám. Miloval hory, dokázal krásně vyprávět o cestách na Šumavu, o kvetoucí vzácné arnice, vracel se do Krkonoš v čase, když kvetly hořce. Jednou v týdnu zajížděl do Prahy kochat se jejími krásami, posadil se do nějakého kostela, poslouchal varhanní hudbu, vnímal krásu architektury i výtvarného umění. Vždy říkal: „Já

to mám jako koncert a galerii zároveň.“ Jeho osobní život byl naplněn mnoha zkouškami. Ale on byl vždy vděčný za návštěvu, dobré, povzbuzující slovo, za možnost setkat se. Na sklonku loňského roku se zdravotní stav br. Klikara zhoršil, byl několikrát hospitalizován. Ale ještě před Vánocemi se doslova dobelhal do Husova sboru, aby si jen tak něco přebral na milovaném nástroji. Pak už nebyl schopen vycházet ven a byl odkázán na pomoc dobrých lidí. Věříme, že za vše dobré, co byl br. Klikar učinil ve svých pozemských dnech, jistě smí chodit v zemi živých a uslyší hlas laskavého pozvání. „Dobrý a věrný, nad málem jsi byl věrný, vejdi v radost Pána svého.“ (Mt 25,21)

Zdeněk Kovalčík

Světová rada církví, Konference evropských církví a církve po celém světě, včetně naší církve (i prostřednictvím nových stránek www.aktualne.ccsch.cz) podporují svým slovem a modlitbami všechny v této nelehké době. Přinášíme vám modlitbu zaslanou Konferencí evropských církví.

Bože, cítíme nejistotu a obavy
Věci se vymykají kontrole
Strach se šíří rychleji než virus
Můj bližní se stává hrozbou
Hranice se uzavírají
Lidé se dostávají do izolace

Bože, chápeme opatření a snahu zajistit bezpečnost
Bože, cítíme nejistotu a obavy
Přišel jsi na zem uzdravovat tam, kde se šíří strach a nedůvěra
Přišel jsi na zem utěšovat tam, kde je cítit osamělost a beznaděj
Přišel jsi na zem mezi vyděděnce a přehlížené

Modlíme se k tobě:
Dej nám odvahu čelit nemoci a smrti a nikdy se nevzdávat
Dej nám sílu šířit naději tam, kde svět potemněl strachem
Dej nám sílu povzbudit ty, kteří se cítí osamělí a vyloučení

Bože, víme, že jsme jako církve spojeni skrze tvého Ducha
I přes hranice, které nás oddělují

Připravil výkonný tajemník CEC Rev. Sören Lenz, překl. KV

Z kazatelského plánu

6. neděle postní - Květná

*Hosanna Synu Davidovu! Požehnaný, který přichází ve jménu Páně!
Král izraelský! Hosanna na výsostech!* (Matouš 21,9)

Evangelium ke kladení ratolestí: Mt 21,1-11

První čtení z Písma: Izajáš 50,4-7

Tužby postní:

2. Aby nám dal sílu sebe sama zapřít, svůj kříž pokorně nést a Krista následovat, modleme se k Hospodinu.
3. Aby upřímným pokáním a vnitřní očistou si naše srdce proměňoval, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Bože, Vykupiteli, ve své nekonečné lásce jsi nám poslal svého Syna. On vzal na sebe naše lidství. Svou obětí z nás sňal hříchy a ukázal nám příklad veliké pokory. Dej, abychom se nebáli jít cestou kříže a sdíleli s ním i slávu jeho vzkříšení! Svým svatým Duchem nás osviť, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení z Písma: Filipským 2,5-11

Evangelium (Pašije): Mt 26,14-27,66

Verše k obětování: Žalm 69,21-22

Verš k požehnání: Matouš 26,42

Modlitba k požehnání:

Bože, Vykupiteli, dej, ať přijímání duchovního pokrmu a nápoje posilní naši víru v jistotě, že máme spásu ve smrti a vzkříšení tvého Syna Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 239, 240, 326, 327

Nebojte se

Celý život se bojíme. Žijeme v neustálém strachu, co bude zítra, Co uděláme? Co nestihneme? Co o nás řeknou ostatní? Co se stane? Strach je hybným činitelem veškerého bytí. Lidstvo trpí úzkostí a strachem – je to diagnóza světa. Kdyby nebylo strachu, nebyly by války, násilí, ani zlo. Vládcové mají strach, proto se stávají diktátory. Imperátoři ze strachu dobývají nová území, ničí, vraždí a znásilňují. Muž ze strachu mlátí svoji ženu. Tito lidé vypadají jako siláci, kteří tvrdě prosazují svoji vůli a nestrpí odpor. Ve skutečnosti jsou to slabší a zbabělci. Konají determinovaní svým potlačeným zamaskovaným strachem. Kompenzují si tak své komplexy a úzkosti. Třesou se o své pozice, o moc a výsady. Vnitřně vyrovnaný člověk slabšímu nikdy neublíží. K těmto negativním činům žene lidi negativní, egoistický strach. Zlo má ve strachu toho nejlepšího spojení, prostřednictvím kterého nás ovládá.

„Anděl jim řekl: Nebojte se, hle, zvěstuji vám velkou radost, která bude pro všechny lid“ (L 2,10). Toto „Nebojte se“ zaznělo hned při narození Ježíše. Pán později opakuje svým učedníkům: Nebojte se! Kristus přišel právě proto na svět, aby z nás sňal strach a úzkost. Abychom žili pod vládou světla, a ne pod vládou tmy. Polský papež Jan Pavel II. si heslo „Nebojte se!“ vzal ve své době jako programové prohlášení. Díky němu zvěstoval naději a dodával sílu milionům věřících křesťanů, kteří trpěli ve východním bloku pod vládou krvelačného molocho. V době tažení komunistické totality Evropou to byla pro lidi obrovská vzpruha a moudré gesto z Ducha.

Z knihy *Chrám uprostřed tržiště*, autor: Juraj J. Dovala

Nad Písmem

Přivítejme Krále pokoje

Mt 21,1-11

Požehnaný, který přichází ve jménu Hospodinově! Mt 21,9b

Sestry a bratři, když se o někom řekne, že stoupá, je na vzestupu, zpravidla to znamená, že se mu daří (čím dál lépe), že postupuje a vystupuje k vrcholu, ať pomyslnému či skutečnému. A přibližuje se k vytyčenému cíli, kterého chce dosáhnout.

Ježíš takto doslova vystoupal do Jeruzaléma. Jeho cesta začíná mnohem dříve než týden před Velikonocemi. K tomuto cíli směřuje už od svého příchodu na svět. Tímto výstupem se přibližuje k cíli své životní cesty. A při vstupu do města to podle jásoy a mávání ratolestmi dokonce vypadá, jakoby už dosáhl cílové rovinky.

Podobně vjížděli do Jeruzaléma vládcové, císař nebo i Pilát, který se vždycky před svátky stěhoval do Jeruzaléma, aby tu byl v době, kdy více hrozily nepokoje. Byl to vždy triumfální průvod, přehlídka moci a vojenské síly, která měla odradit případné nespokojence od vyvolávání nepokojů a ujistit obyvatelstvo, že má ve svém panovníkovi mocného ochránce.

Ježíš ale přijíždí jen na vypůjčeném oslíkovi, kterého používali k transportu chudí lidé. Podstatně se tím liší od jiných vládařů. Zato naplňuje dávné

předpovědi proroků o králi, který přinese Jeruzalému vytožený pokoj.

A také jeho cíl je mnohem dál než všichni očekávali. Nejdřív „bude vydán velekněžím a zákoníkům: odsoudí ho na smrt a vydají poháně, aby se mu posmívali, zbičovali ho a ukřižovali; a třetího dne bude vzkříšen“ (Mt 20,18b-19). Ježíš musí s křížem na ramenou vystoupat na Golgotu a na jejím vrcholu bude na svém kříži vyvýšen. Tak stoupá pořád nahoru, ale přitom vlastně sestupuje dolů.

Cesta do Jeruzaléma je zároveň cestou do chrámu, k bohoslužbě. Každý musí vystoupat vzhůru, aby se zde sklonil a poklekl před Bohem. V Kristu Bůh sestupuje a sklání se k lidem. Člověk už nemusí šplhat nahoru. Ale následuje Ježíše dolů,

aby sloužil Bohu na zemi, mezi lidmi.

A tak si Ježíš půjčuje od chudých lidí oslíka. Šimon z Kyrény mu pomáhá nést kříž. Když žízni, dávají mu napít. A když skoná, Josef z Arimatie ho zavine do plátna a uloží do hrobu. Někteří lidé Ježíše vítají zpěvem Hosanna jako svého zachránce. A když je přibitý na kříži, jiní volají: „Ať sestoupí z kříže, ať ho Bůh vysvobodí, stojí-li o něj“. Jenomže Ježíš nezachraňuje mocí a silou, ale službou lásky.

Přivítejme tedy Krále pokoje s díky a chválou. A s pevnou důvěrou, že Boží láska je mocnější než smrt. Naše důvěra a spolehnutí na Boha v každé situaci, dokonce i tváří v tvář smrti a utrpení, je pravou službou a oslavou Boha. **Eva Buttová**

Nebeský Otče, tys nám daroval svého jediného Syna, aby žádný, kdo věří, nezahynul, ale měl život věčný. Ponižil se, sám sebe zmařil a obětoval se pro naši spásu. Děkujeme ti, Pane, že přicházíš do našich bolestí a posiluješ nás, když klesáme na mysl i na těle. Jen důvěrou a poslušností můžeme tě ve své nouzi oslavit. Prosíme tě proto, neopouštěj nás a nedopust', abychom my opustili tebe, když na nás přicházejí zkoušky a pokušení spoléhat na moc a sílu jinou než nám dává tvá láska. Vysvobod' nás ze zajetí strachu, který náš život vrhá do temnoty, a dopřej nám vnitřním zrakem víry patřit na světlo vzkříšení. Amen.

Pavla Váňová: cesty v Boží lásce

V osmém čísle letošního Českého zápasu z 23. února jsme si mohli přečíst dva články Pavly Váňové: Pohodlné i složité cesty do církve... a Všechny cesty (ne)vedou do Říma. Pisatelka v nich dala nahlédnout do svého života a na stezku, která ji postupně přivedla do živého společenství církve. Nyní se ta stezka uzavřela. Pavla Váňová 13. března v Brně ve věku 89 let zesnula.

Narodila se 24. ledna 1931 v Plzni do spíše vlažné katolické rodiny. Na sklonku 40. let se seznámila se studentem elektrotechniky Jaroslavem Váňou, který ji uvedl do prostředí náboženské obce ČČS Plzeň-západ, kde za války docházeli mezi mládežníky formované pomocným duchovním Jaroslavem Fiedlerem. S jeho požehnáním pak mladý pár uzavřel sňatek, který Pavlu přiměl k přestupu do ČČS. Jak později vzpomínala, jednalo se zpočátku spíš o pragmatický krok bez hlubšího prožití. V Hradci Králové, kam se nová rodina brzy přestěhovala, proto také žili bez kontaktu s tamními sbory.

Vše se změnilo v 60. letech po přesídlení do Brna, v době jistého politického a společenského uvolnění, ale zejména pod vlivem dcery manželů Váňových Radany (nynější jáhenky a předsedkyně rady starších ve Zlíně): Pavla Váňová ráda a s vděkem připomínala, jak tehdy dcera, talentovaná houslistka, sama objevila mládežnické společenství

Husova sboru na Botanické a přiměla rodiče, aby zkusili navštívit třeba songové bohoslužby na Starém Brně u sestry faráčky Miloslavy Skálové nebo zase na Botanické společenství Akademického klubu Tábor.

Jeho intelektuálnímu prostředí zůstali již manželé Váňovi věrní, Pavla Váňová v něm našla mimo jiné vrstevníky, s nimiž mohla sdílet své humanitní zájmy překladatelky a literární historičky. Překládala ze slovenštiny (mj. poezii Milana Rúfuse) a z ruštiny (román Radije Pogodina Dubravka, 1972), ale její největší pozornost patřila angličtině a němčině, které v 60. letech dálkově vystudovala na Filozofické fakultě UJEP v Brně. Od druhé půle 60. let se profesně věnovala tlumočení a překladům odborné i populární literatury pro různá vydavatelství či podniky (pracovala např. pro brněnskou Zbrojovku); do 70. let byla také členkou redakční rady časopisu Věda a život. Takto nabyté zkušenosti pak uplatnila po roce 1990 mimo jiné

v překladech literatury faktu (např. Frank Fabian: Největší lži historie aneb Jak se falšovaly dějiny, 2016, Horst Mehler – Břetislav Mrkos: Vládnout je umění, 2016).

Uvolnění poměrů po roce 1989 vedlo také k nové aktivizaci činnosti brněnského Akademického klubu Tábor, z jehož středu vzešla iniciativa k založení občanského

sdužení Betanie zaměřeného k poskytování sociálních a diakonických služeb. Jako předsedkyně Betanie v letech 2006–15 měla Pavla Váňová zásadní vliv na rozvinutí partnerských vztahů se Saskou diakonií v Lipsku, jež přinesly neocenitelné zkušenosti například v realizaci největšího projektu Betanie, Domu důstojného stáří v Brně-Maloměřicích. Ekumenickým vztahům, jež k tomuto dílu přirozeně patřily, přispěla opět i jako překladatelka, když do němčiny přeložila knihu Moje dlouhé mlčení, svědectví Eriky Bezdíčkové, která jako židovská dívka přežila Osvětim (Mein langes Schweigen, 2012). Činnosti Betanie věnovala také vlastní publikaci Jak vznikla Betanie – křesťanská pomoc (2014). A k tomu v těchto letech jako by mimochodem dokončila své zásadní dílo literárněvědné: historickou monografii Identita génia: Shakespeare, Oxford (2011), v níž shrnula své shakespeareovské výzkumy.

Zmíněné únorové texty pro Český zápas charakterizovala Pavla Váňová jako pokus „o zachycení doby, kterou mi bylo dopřáno prožít v Boží lásce“. Snad svá slova zamýšlela jako jistou rekapitulaci. A věříme, že nyní je jí už dopřáno být v Boží lásce v té plnosti, která je nám zaslíbena (Ef 3,19).

Marcel Sladkowski

V koronavirovém zajetí

Žijeme v situaci, jakou jsme ještě nikdo nezažili. Zavřené kostely, znemožněné kontakty mezi lidmi. To nebylo ani za Němců, ani za komunistů. Není to důsledek politické situace, nýbrž dramatického rozšíření viru, který dříve žil zcela neškodně v tělech některých netopýřů, a teď se (škodlivě) dostal mezi lidi. Důsledky pandemie zcela ochromily náš dosavadní způsob života. Všechno je teď jinak. Mnohé činnosti musíme na neurčitě dlouhou dobu oželeť. Nejvyšší hokejová soutěž zůstane bez vítěze, nebude mistrovství světa v hokeji, možná ani olympiáda. Nemůžeme chodit na kulturní akce, ba ani do knihoven, nemůžeme normálně nakupovat, nemůžeme se navštěvovat, lékaře vyhledáváme jen v těch nejnepatnějších případech. Mnohé pracovní činnosti neprobíhají, podnikatelé a lidé samostatně výdělečně činní se dostávají do svízelných situací. A mohli bychom ve výčtu pokračovat. Při tom se neubráníme otázce „PROČ?“

Můžeme si otevřít Jobovu knihu. To, co Job prožil, bylo nesrovnatelně horší než to, čím procházíme dnes my. Pravdou však je, že nikdy v novodobé evropské historii nedošlo k tak hromadnému narušení našich lidských plánů a představ, k jakému dochází nyní. Pán Ježíš nás vede k tomu, abychom si z aktuální situace uměli vzít poučení, abychom v tom, co se kolem nás děje, uměli slyšet Boží hlas (L 12,54-57).

Už řadu let zní světem varování před globálním oteplováním, které zřejmě je aspoň do určité míry způsobeno naší lidskou činností. Dělalí se kvůli tomu konference, přijímají se závazky, ale stále se nějaká výraznější reakce neobjevuje. Z pravidel naší ekonomiky a z náročného způsobu života se nám slevit nechce (či nechtělo?).

Dnešní nouzový stav, v němž se náš stát spolu se značnou částí naší

civilizační oblasti nalézá, svým způsobem zasahuje každého z nás. Aspoň na čas jsme se museli se svým příjemným, avšak náročným způsobem života rozloučit. Nevíme, jak dlouho bude tato situace trvat a jak se budou různá omezení vyvíjet. Ale už teď je jasné, že to bude znamenat tvrdý, drsný, bolestivý zásah do fungování ekonomiky. Ale budou zde i další důsledky. Dopad na oblast vzdělávání a kultury, která leží mimo hlavní ekonomickou sféru, bude jistě hodně výrazný. Můžeme ovšem očekávat i změny jiného charakteru. Mění se pohled na svět. Ochranná opatření nás od druhých lidí oddělují, přesto – aspoň v duchovním smyslu slova – mají lidé k sobě blíže. Jednomu na druhém více záleží. Vztah konkurence je vytlačován vztahem kooperace. Hodnoty vidíme jinde, než jsme byli zvyklí. Tím se mění i rozhodovací kritéria. Ploché materiální svět se teď uzavírá a pro mnohé to může znamenat otevření vertikální životní dimenze. Nebude tento posun myšlení znamenat – aspoň pro někoho – výzvu hledat Boha, výzvu jít za Ježíšem?

Omezení způsobu života přišla – až symbolicky – do postního období. Rozumné prognózy ovšem naznačují, že je časově výrazně přesáhnou. Blížící se Velikonoce nám výrazně připomínají, že Bohu na světě záleží. Záleží mu na něm i v době, kdy jeho velká část je zasažena koronavirem. Nevíme, proč procházíme touto cestou. Třeba lidé zaslechnou Boží hlas, zřejmě výraznější, jenž je ten hovořící prostřednictvím změny klimatu. Ježíš Kristus, vítěz nad zlem a temnotou, musel – kvůli našemu hříchu – projít hroznou cestou utrpení i smrti. Vyznáváme o NĚM, že se stal cele člověkem. Lidské utrpení a bolest slyšíme z Jeho slov na kříži: Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil (Mt 27,46). A přesto

svým vzkříšením přemohl moc temnoty, zvítězil nad zlem. A Jeho vítězství se netýká jen nějakého nepředstavitelně vzdáleného eschatologického horizontu. Týká se i naší současnosti. On propojuje časnost s věčností. Díky Němu Boží království proniká na naši Zemi, do našeho aktuálního životního prostoru. Projevuje se i nejrůznějšími projevy solidarity. Přichází k nám v našich bližních. V podo-

benství o posledním soudu říká: Amen, říkám vám, že cokoli jste udělali pro nejmenšího z těchto mých bratrů, to jste udělali pro mě. Amen, říkám vám, že cokoli jste neudělali pro nejmenšího z nich, to jste neudělali pro mě.

Boží království, slavná Jeho budoucnost se týkají i naší současnosti. U Něho se minulost, přítomnost a budoucnost prolínají. Má svět ve svých rukou. Ježíšovo

Nebojte se zní i do našeho zakoronavirovaného světa. I v něm platí to, co Pavel píše do Korintu: Teď poznávám částečně, ale potom poznám plně, tak jako Bůh zná mě. Do té doby nám zůstává víra, naděje a láska, tato trojice; ale největší z nich je láska.

Jiří Nečas

Psáno pro Český zápas
a Evangelický týdeník Kostnické
jiskry

Jak neztratit zdravý rozum v době koronaviru

Koronavirus paralyzoval Evropu. Pravidla pro občany jednotlivých států se stále zpříšňují, mnozí lidé, především starší a nemohoucí, jsou naplno odkázáni na pomoc svého okolí. Co však nyní propojuje všechny generace a ekonomickou strukturu obyvatelstva, je strach. Není podstatné, zda vám je třicet nebo padesát, zda jste podnikatel, úředník nebo rodič s malými dětmi. Všichni mají strach. A je to zcela přirozená reakce. Velký psychický nápor, ač je pro tuto situaci přirozený, je z dlouhodobého hlediska značně nezdravý, také proto je potřeba umět s ním pracovat. Jak tedy neztratit zdravý rozum a udržet si nadhled?

Jednou z prvních zásad v této situaci je nutnost zůstat v kontaktu s naším okolím. Nemluvíme o přímém kontaktu, který aktuálně není z pochopitelných důvodů možný a je podstatné to dodržovat. Mluvíme o kontaktu s našimi blízkými pomocí telefonického spojení a internetu. Je dobré alespoň jednou za čas zavolat svým známým a zeptat se, jak se mají. Promluvit si o tom, jak situaci prožíváme, a podpořit se, protože vzájemná podpora může být, obzvláště pro lidi v karanténě, důležitou pomocí.

Další zásadou je dávkování informací. Ovšemže je nezbytné, abychom zůstali co nejvíce informováni, věděli o aktuálních nařízeních a o tom, co se děje, neměli bychom se však dostat do situace, kdy člověk leží hodiny a hodiny u televizního vysílání a čte všechny děsivé články, které se na něj z různých stran hrnou na úkor jiných aktivit. Je tedy vhodné si vyhradit část dne, kdy se budeme pravidelně informovat z ověřených zdrojů, pro zbytek dne však můžeme najít jiné činnosti, které nám budou prospěšné. S tím souvisí i zásada dodržování denního režimu, tedy nezůstávat po celý den v pyžamu, každý den se alespoň v malé míře v našich domovech hýbat, protáhnout se nebo si lehce zacvičit. Je podstatné být k sobě vlídný, nezatěžovat sám sebe katastrofickými scénáři, ale umět se i v této době ocenit.

Jedna z nejpodstatnějších zásad je udržet si smysl pro humor. Ač to působí jako malichernost. Schopnost se zasmát i ve vypjaté době je pro psychickou odolnost člověka velmi důležitá. Zkusme tedy nalézt nadhled, díky kterému můžeme překonávat i ty nejnáročnější chvíle.

V neposlední řadě upozorňuji na některé z projektů, které se nyní spustily. Jedním z nich je projekt „Dělám co můžu“. Na stránkách www.delamcomuzu.cz naleznete velké počty odborníků z řad psychologů, sociálních pracovníků a terapeutů, kteří vám mohou zdarma, telefonicky nebo online podat psychologickou pomoc a být vám oporou v době koronaviru. Stačí si vybrat profesionála, který by vám vyhovoval, a ozvat se na přiložený kontakt. Další užitečný odkaz je www.dobro.cz. Jedná se o stránky, kam lze zadat svou žádost o pomoc, ať už se jedná o nedostatek roušek, nutnost nákupu, venčení psů, potřebu si popovídat atd., také se dá na zmíněných stránkách nabídnout, čím můžete být aktuálně nápomocni vy sami. Možnosti, koho aktuálně kontaktovat, je mnoho, v provozu jsou nejrůznější krizové linky, zdravotníci i dobrovolné skupiny. Jako poslední zde však zmíním i organizaci Život 90, která spustila telefonickou podpůrnou linku pro seniory, chatové online poradenství i portál pro přihlašování dobrovolníků - více informací na stránkách www.zivot90.cz.

Milí čtenáři, ačkoli je tato situace extrémně náročná, existuje stále více možností, jak nalézt pomoc a podporu. Nebojte se těchto možností využít. Snažte se pečovat o své fyzické a duševní zdraví, buďte solidární a především - neztrácejte naději.

Mnoho sil a zdraví v nelehké době přeje za redakci

Josefina Hudcová

Psali jsme před sto lety

Dokončení ze str. 1

kostel v držení církve čsl., působila na posluchačstvo takovým dojmem, že o provedení tohoto požadavku nikdo nepochyboval. Místní klerikální agenti zatím roznášeli po městě poplašné zprávy o ministerském zákazu české mše. Proto byl pro všechny případy uchystán oltář na náměstí. Ale zákaz ovšem nepřišel. A taky byly v 10 hodin zahájeny v krásném gymnasiálním chrámu první české bohoslužby. Rozsáhlé prostory chrámu byly naplněny do posledního místečka. (...) Přišel k oltáři, dr. Farský ujal se po hymně svatováclavské slova. A vyličiv ideu Květné neděle a Kristova kříže vyložil nejlépe ideu církve československé. A jestli komu ještě poslání církve čsl. po mohutných slovech prostého kazatele nebylo dost jasným, tomu ujasnilo se v následujících chvílích, když za krásných zpěvů obecnosti i solistů slavena v N. Brodě první česká mše! Slzeli dojeti i muži, slyšíce od oltáře posvátná slova od Kristovy večere. To byla pobožnost! A k závěru dojemná idyla z mladého života církve čsl.: křest novorozené dcerušky, kterou otec (...) pokřtiti dal na víru svaté církve československé jménem Marie Libuše. Celý chrám setrval přes tento obřad na svědectví. (...) A ku podivu: N. Brod se nezbořil, (...) sešli se svorně (...) a svorně i odcházeli: ale odcházeli v nitru silnější osobně, národně i všelidsky, uvědomivše si, že musí začít i duchovně žít život samostatný i silný. **Český zápas 2. 4. 1920, s. 5**

Evropský strom roku

V letošním roce se konal jubilejní, již desátý ročník soutěže Evropský strom roku. V této soutěži se mezi sebou utkaly nominované stromy z celé Evropy. Krom toho, že se jedná o stromy na první pohled krásné a vznešené, mají zároveň v mnoha případech i velice silné příběhy.

Hlasování probíhalo v průběhu celého února, přičemž se do něj mohl zapojit každý, pomocí označení svého „favorita“ na internetových stránkách www.treeoftheyear.org.

Hlasování se zúčastnili i členové náboženské obce Žďár nad Sázavou, jak nás informovala sestra Jiřina Selucká. Impulzem prý bylo magazínové číslo týdeníku Český zápas s tématem Etika a ekologie. V neděli po bohoslužbě navrhla sestřím a bratrům ze své náboženské obce Žďár nad Sázavou, zda by se chtěli zapojit do hlasování Evropský strom roku 2019 a přítomní byli pro. Hlasovali pro Chudobínskou borovici (*na fotografii*), která se nachází přímo v jejich kraji.

Výsledky hlasování byly vyhlášeny 17. 3. 2020 v Bruselu a k velkému překvapení tento český strom letos zvítězil s úžasným počtem 47 226 hlasů, stal se tak Evropským stromem roku 2019.

Jedná se o 350 let starou borovici lesní, rostoucí na břehu Vířské přehrady, obklopenou vodou, v prostoru zatopené obce Chudobín, podle které také získala své jméno. Jako druhý v pořadí se umístil jinan z chorvat-

ského Daruvaru, za kterým na třetí pozici následoval osamělý topol z Ruské federace. Fotografie a více informací o Chudobínské borovici i dalších honosných stromech, které byly letos na předních příčkách v soutěži, naleznete na výše zmíněných internetových stránkách. **red**

Fotografie: Marek Olbrzymek
www.treeoftheyear.org

Církev československá husitská nabízí pracovní uplatnění na plný úvazek v pozici

Správce rekreačního zařízení Betlém v Janských Lázních

<http://www.betlempenzion.cz/>

Kvalifikační předpoklady:

organizační schopnosti
dobrá uživatelská znalost práce s počítačem
alespoň základní znalost anglického nebo jiného světového jazyka
technické dovednosti, aktivní přístup

Nabízíme:

pracovní poměr na plný úvazek, ubytování,
k pevné mzdě také variabilní složku ohodnocení dle dosažených výnosů, služební automobil, možné pracovní uplatnění i pro partnerskou dvojici

Přihlášky s životopisem a vyjádřením motivace a zájmu o tuto pozici je možné zasílat na adresu personalistika@ccsh.cz do 15. dubna 2020.

Pro více informací o pracovní náplni správce RZ Betlém lze kontaktovat Mgr. Petr Čiška, ředitele IEP ČČSH, petr.cisko@iepcsh.cz, tel: 734 390 575.

KORONAVIRUS - aneb Jak jsem se stal pendlerem v církevních službách

Zní to zvláště, ale uvědomil jsem si to ve chvíli, kdy jsem po vyhlášení všech opatření české a slovenské vlády jel za pracovní povinností do Bratislavy.

Ve středu minulý týden jsem přijel na hranice mezi Českou a Slovenskou republikou na dálniční přechod Lanžhot. Na české straně mi položil policista otázku: „Kampak jedeme?“ Odpověděl jsem: „Do Bratislavy“. Vystoupil jsem z auta již s rouškou na ústech a vysvětlil jsem, že jedu do kanceláře Diecézní rady ČČSH a předložil jsem doklad o svém zaměstnání v Bratislavě. Policista mi s úsměvem vrátil doklad a sdělil mi: „Můžete jet. Máte statut pendlera, Bratislava je od hranic pouze 70 km.“ Vyrazil jsem směr Bratislava a na slovenské straně se věc opakovala. Evidentně jsem slovenskou policii pobavil. Dostal jsem otázku: „Nemáte teplotu?“ Já jsem odpověděl: „Teplý nejsem.“ Pokračoval jsem v cestě a přesně hodinu a půl jsem se proplétal mezi kamiony.

V Bratislavě jsem s naší vedoucí kanceláře paní Mgr. Elenou Hajasovou vydesinfikoval jak kancelář, tak bohoslužebné místo na Konventné 11. Podepsal jsem všechna povinná hlášení ministerstvu kultury, daňová příznání pro diecézní radu, ale i pro náboženskou obec. Čekali jsme na 16. hodinu, kdy jsme měli mít poslední biblickou hodinu. Omluvilo se telefonicky šest lidí. Mezitím slovenská vláda vyhlásila zákaz jakéhokoliv církevního shromáždění, takže se biblická hodina nemohla konat. Odeslali jsme tedy 40 e-mailových informací příslušníkům naší církve a kancelář jsme zavřeli. Poslal jsem paní magistru domů a odebral se na Josefskou 8, kde dokončujeme modlitebnu a kanceláře církve. Musel jsem převzít budovu od firmy Interier Mont a rozloučil jsem se se šesti dělníky dané firmy, protože jde o firmu českou. Byla to škoda. Chybí nám již jen úklid a drobné dodělávky před kolaudací prostor. Majitel firmy mi sdělil, že jim již schází 14 pracovních dnů před dokončením. Uvědomil jsem si, že mnohé lidské plány jsou někdy malicherné proti pandemii.

Vyrazil jsem se smíšenými pocity do České republiky - domů. Na hranicích probíhalo opět to samé jako při raním příjezdu. Až na vtipnou poznámku kontrolující policistky, která se mě zeptala: „Pane biskupe, vy asi budete mít zvýšenou teplotu díky svatozářím.“ Ujistil jsem ji, že svatozář nemám, protože v naší církvi nejsou svatí. Pět policistů se našemu rozhovoru srdečně zasmálo a propustili mě v pokoji. A tak již deset dní komunikuji se svěřeným stádečkem mailovou poštou z Újezdu u Brna. V mailové komunikaci včetně kázání mě informoval náš vikář Rastislav Mišura, že byl v přímém styku s nakaženým člověkem, a tak dostal čtrnáctidenní karanténu doma. Dopadlo to dobře. Dnes obdržel vyrozumění, že je vše v pořádku.

Co říct na závěr? Je to doba velice těžká. Je to však doba, kdy se jasně projeví lidé slušní a lidé, kteří ani v tuto chvíli nemyslí na nic jiného než na svůj vlastní zisk.

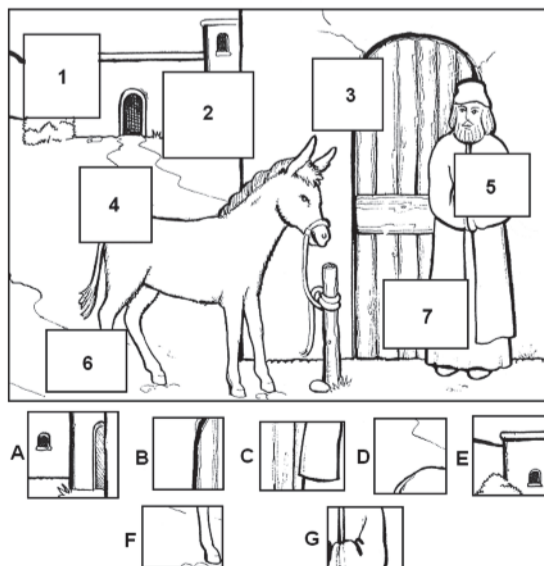
Jan Hradil - „pendler“

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Ježíšův vjezd do Jeruzaléma

Milé děti, z obrázku nám vypadlo několik okének. Dokážete určit, kam které patří?

(Řešení z minulého čísla: Kdo věří ve mne.)

Jana Krajčířiková

Velikonoční domino - hra pro Květnou neděli

Pražská diecéze ve spolupráci s NO Praha Staré Město v rámci své ediční komise vydala pro dny nadcházejících svátků Velikonoční domino od již známé a osvědčené ilustrátorky Aničky Radové.

S trochou šikovností si děti vystříhají kartičky na cestu do Jeruzaléma, aby tam mohly ve finále hry vjet na oslíku slavnostní bránou. Cena domina je 18 Kč a je možné jej objednat na emailové adrese: urad@ccshpraha.cz, tel: 234 760 058

Více na na webových stránkách pražské diecéze. Vladimíra Drdová

Autor kresby: Tomáš Altman

